

Vaste commissie voor Buitenlandse Zaken
Algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. mevr. E. Meijers
Postbus 20018, 2500 EA

Amsterdam, 15 juni 2018

Geachte commissieleden,

Hartelijk dank voor de uitnodiging om deel te nemen aan het rondetafelgesprek over de beleidsnota van minister Kaag. Hierbij in voorbereiding op het gesprek een korte schriftelijke reactie.

Wij juichen toe dat in de nota gerefereerd wordt naar het speerpunt van het kabinet om startups beter te begeleiden, zowel richting het buitenland als vanuit het buitenland naar Nederland. De in de nota uitgesproken ambitie om van Nederland het nummer 1 startup ecosysteem van Europa te maken sluit naadloos aan op de doelstelling van StartupDelta.

Echter, wij missen een gevoel van urgentie en trots.

Trots

Nederland is wereldleider in agri-food, cleanTech, fotonica, delta technologie, etc. en heeft de ambitie deze kennis in te zetten om mondiale problemen - in lijn van de SDGs - op te lossen. We hebben de wetenschappelijke instellingen, de ondernemers en de cultuur om deze ambitie waar te maken onder het 'Dutch Tech for Good' merk.

Urgentie

Technologie is niet langer 'nice to have'. Het heeft een bepalende invloed op onze (toekomstige) innovatie- en concurrentiekracht, de manier waarop we produceren, consumeren én met elkaar samenleven. Startups en scale-ups hebben een sleutelrol bij het vertalen van technologieën naar nieuwe diensten, producten, toepassingen en businessmodellen. Als de Nederlandse (en Europese) startups en scale-ups niet snel genoeg opschalen, dan zullen we gedictieerd worden door technologie uit China en Silicon Valley, waar de overheid en de grote tech bedrijven de voorwaarden bepalen. Daarbij dragen scale-ups relatief veel bij aan nieuwe werkgelegenheid en de concurrentiekracht.

Andere landen hebben deze strategische noodzaak ook onderkend. Zo investeert de Britse overheid een additionele £21 miljoen in het 'Tech City' programma de komende 4 jaar. Het Franse 'la French Tech' is een ander bekend landen programma dat technologische ontwikkeling in eigen land en de Franse tech sector internationaal op de kaart zet met directe betrokkenheid van President Macron (€200 miljoen voor accelerator initiatief en €15 miljoen voor het internationale programma).

Om van een startup door te groeien naar een bedrijf met impact voor de wereld, is een grote afzetmarkt nodig. Nederlandse startups moeten daarvoor al snel over de grens. En daar ligt ook een

rol voor de overheid. Want hoewel Nederland een goed ontwikkeld innovatie- en ondernemersklimaat heeft, weet slechts één op de twintig bedrijven groeicijfers van boven de 20% jaar na jaar vast te houden.

Startups en scale-ups volgen een andere route voor het internationaliseren dan het traditionele bedrijfsleven. De specifieke maatregelen om hierop in te spelen missen we in de nota. Daarnaast zien we mooie kansen om startup oplossingen in te zetten voor het realiseren van de BHOS-doelstellingen.

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende:

De internationale startup community ontmoet elkaar vooral op en rond technologiebeurzen en in de startup ecosystemen rond internationale tech hubs (denk aan steden zoals Boston/New York, San Francisco/Los Angeles, Singapore, en in Europa Amsterdam, Londen, Berlijn en Stockholm). Hier vinden ze de belangrijkste partijen die essentieel zijn voor internationalisering: potentiële klanten en partners, 'smart capital' investeerders, community spaces, veelal 'coworking' locaties waar meerdere bedrijven en dienstverleners dicht bij elkaar gevestigd zijn en netwerken onderling wordt bevorderd door programmering en meet-ups. De rol van de overheid in deze hubs is veelal faciliterend.

Om bedrijven voor te bereiden op internationale expansie organiseert StartupDelta met de overheid en private partners startup missies naar internationale tech events en internationale tech hubs.

Om maximale impact te bereiken voor deelnemende startups is een goede werving & selectie van bedrijven noodzakelijk evenals een voorbereidingsprogramma in Nederland gericht op effectieve matchmaking met internationale investeerders, media en potentiële klanten en partners.

De overheid kan hierin faciliteren door:

- Ondersteuning te bieden aan lokale ondernemersnetwerken hetzij door 'meetups' te organiseren en een relatie met deze netwerken te onderhouden door bijvoorbeeld mentoren netwerk in New York. Of door in samenwerking met lokale ondernemersorganisaties programmering aan te bieden, waar scale-ups en startups kennis en ervaring uitwisselen (e.g. startup & sme academy in Singapore).
- Vorbereidingsprogramma's waarin ondernemers en andere spelers in het innovatie ecosysteem (denk aan investeerders, 'accelerators' en 'corporate innovators') actief betrokken worden en een vast onderdeel te laten zijn van missies. Doordat in het voorbereidingsprogramma ook de internationaliseringsstrategie van de deelnemende bedrijven duidelijker wordt is het vervolgens voor de post ook eenvoudiger om relevante netwerk contacten aan te dragen tijdens missies en beurzen.
- Selectie op grond van kwaliteitscriteria voor deelname aan missies en programma's. Denk aan groeifase, landenstrategie, product-markt fit in Nederland of Europa voor internationaal met steun van de overheid een product gelanceerd kan worden, etc. Op dit moment is

selectie van deelnemers maar zeer beperkt mogelijk in door de overheid (mede)gesubsidieerde activiteiten.

- Startup Liaisons in het postennetwerk

De startup ecosysteem benadering vraagt om specifieke inzet, expertise en netwerk. De eerste ervaringen leren dat een samenwerking tussen het postennetwerk en de private sector het meest succesvol is (e.g. het 'Halve Maen' Partners for International Business project in New York).

Wij zouden graag zien dat deze ervaringen in de regio worden gedeeld met landen en steden waar innovatie en startup ecosystemen nu op beginnen te komen. Denk bijvoorbeeld aan een regionale expert die ervaringen deelt met haar collega's op andere posten en zo nodig bij grote tech events of startups missies (tijdelijk) intensiever samenwerkt met andere posten (e.g. zoals de uitwisseling van de startup Liaison in Londen met Lissabon rond de Web Summit).

- Inbound/outbound aanpak

Internationale handel en investeringsstromen kennen in de derde globaliseringsgolf bijna geen beperkingen meer. Bij elke uitgaande missie, beurs en opschaling van een Nederlands bedrijf worden nieuwe connecties opgebouwd en bestaande relaties versterkt. In het programma en de scope van uitgaande bezoeken en inrichting van de 'thuisbasis' in Nederland pleiten we dan ook voor meer inbound/outbound samenwerking om de meest interessante internationale relaties bij outbound acties te verbinden met inbound netwerken die een soft landing in Nederland kunnen ondersteunen. In startupmissies zijn we in dit kader erg te spreken over de intensivering van samenwerking met het National Entry Point van EZK rond internationale events. Op de beurzen presenteren de beste Nederlandse startups zich en zijn daarbij het uithangbord voor het Nederlandse startup ecosysteem. Tegelijkertijd zorgt het National Entry Point ervoor dat interessante buitenlandse ondernemers via één van de 31 startup visum facilitators (o.a. incubators, accelerators, co-working locaties) in Nederland een goede begeleiding krijgen bij voor het opzetten van hun bedrijf, het lokaliseren van hun producten of diensten, het vinden van investeerders, klanten en mentoren. Zo snijdt het mes aan twee kanten.

Inbound ontbreekt op dit moment nog een nationale aanpak voor het actief verbinden van buitenlandse durfinvesteerders met het Nederlandse innovatie ecosysteem.

Een groots tech event op eigen bodem verlaagd de drempel voor startups om deel te nemen. Dure reis- en verblijfkosten kunnen achterwege blijven. Tevens zijn dergelijke events bij uitstek gelegenheden om het lokale vestigingsklimaat in de schijnwerpers te zetten en strategische investeerders met Nederlandse netwerken in contact te brengen. Wil Nederland het nummer 1 startup ecosysteem van Europa worden, dat mogen internationaal opgezette tech evenementen op Nederlandse bodem niet ontbreken (denk aan StartupFest Europe, The Next Web Conference, Money2020, CES Unveiled Amsterdam, Summit AI, Dutch Design Week, Amsterdam Dance Event).

We vragen de minister, vanwege het internationale karakter, om hier interdepartementaal een aanpak te ontwikkelen om deze evenementen beter ingebed en verbonden te krijgen met nationale (beleid)doelen, het Nederlandse ecosysteem en de internationale netwerken die naar deze events toekomen.

- Dutch Tech for Good

Startups hebben vaak innovatieve oplossingen voor grote maatschappelijke problemen. Denk aan nieuwe manieren om drinkwater te zuiveren, opvouwbare woningen en bijvoorbeeld blockchain oplossingen om de identiteit van vluchtelingen te kunnen bepalen. Deze oplossingen zijn vaak zeer welkom in noodsituaties. Denk aan Sint-Maarten na orkaan Irma. StartupDelta heeft met het Rode Kruis, BZK, Defensie en Impact City ruim 100 startup solutions verzameld voor Sint-Maarten en een selectie daarvan voorgesteld aan de betrokken partijen bij de wederopbouw. Voor de startups zijn deze introducties een kans hun product te testen of internationaal te schalen. Probleem blijft echter om deze startup solutions echt toegepast te krijgen. De voorwaarden in tenders van de Wereldbank werken hierin niet mee. Het zou goed zijn als de minister actief gaat sturen op het gebruik van startup solutions bij situaties waar Nederlands hulpgeld naar toe gaat, bijv. door een deel van de hulpelden hiervoor te alloceren. De slimme oplossingen liggen er!

Wellicht dat in de toekomst de 'Orange Corners' verder ontwikkeld kunnen worden als springplank voor Nederlandse (impact) startup in nieuwe markten, waarbij de ontwikkeling van het lokale ondernemersklimaat in acht genomen dient te worden door goede level playing field.

Met vriendelijke groet namens StartupDelta

Katja Berkhout
Directeur Internationaal